

Η ανάγκη για εφαρμογή μιας ολοκληρωμένης ορεινής πολιτικής και το πλαίσιο παρέμβασης

Τις τελευταίες δεκαετίες, οι ορεινές κοινότητες εισήλθαν σε διαδικασία πληθυσμιακής μείωσης συμπαρασύροντας τις παραγωγικές δραστηριότητες, με κίνδυνο να οδηγηθεί στην εγκατάλειψη σημαντικό τμήμα της επικράτειας. Τα οικιστικά τους κέντρα δεν ανακάμπουν πληθυσμιακά, ενώ το 20% των κοινοτήτων δεν έχουν νέους κάτω των 24 ετών. Το Τρόδος διαθέτει πλέον οριακά την απαραίτητη πληθυσμιακή κρίσιμη μάζα για τη βιωσιμότητα των παραγωγικών του δραστηριοτήτων και την εδαφική του συνοχή. Αυτή η δημογραφική και παραγωγική εξέλιξη του Τρόδους, συνδέεται με φαινόμενα τα οποία αναπτύχθηκαν από τα μέσα του περασμένου αιώνα (μετανάστευση, αστικοποίηση, κτλ.), αλλά και με την έλλειψη πολιτικής για τις ορεινές περιοχές. Το βουνό παραμένει ένας χώρος εύθραυστος, απειλούμενος από τη διατάραξη των οικοσυστημάτων, από φυσικούς κινδύνους, αλλά και τον τρόπο ενσωμάτωσής του στον αστικό κόσμο. Η εξασθένηση του ρόλου της περιοχής στη διαχείριση των φυσικών πόρων και στην αντιμετώπιση σημαντικών προκλήσεων (κλιματική αλλαγή, νερό, βιοποικιλότητα), θα έχει ανυπολόγιστες συνέπειες και κόστος για την Κύπρο. Αυτά τα διακυβεύματα αναγορεύουν το ζήτημα των παρεμβάσεων στο Τρόδος σε στόχο εθνικής σημασίας με πολλαπλές πτυχές και σαφείς αναπτυξιακές και χωροταξικές διαστάσεις.

Ωστόσο, σήμερα, η αναγνώριση της πολυλειτουργικότητας και των μειονεξιών στους τομείς της παραγωγής και διαβίωσης του βουνού, τείνει να του προσδώσει την αξία που του αρμόζει, ενώ η εικόνα του αναβαθμίζεται από το εξωτερικό περιβάλλον: οι πολιτικές για την προστασία του φυσικού και πολιτιστικού αποθέματος και την αποφυγή της εγκατάλειψης, το ενδιαφέρον των καταναλωτών για την κληρονομιά και τα προϊόντα του, αλλά και οι νέες τεχνολογίες.

Αυτές οι προοπτικές, σε συνδυασμό με τις επιπτώσεις στο φυσικό περιβάλλον, τις ελλειψείς εξυπηρετήσεις και μεταφορικές υποδομές, αλλά και τις διεθνείς και ευρωπαϊκές δεσμεύσεις της Κυπριακής Δημοκρατίας, θέτουν επιτακτικά την **τοποθέτηση του κυπριακού βουνού στο επίκεντρο των χωροταξικών και αναπτυξιακών πολιτικών**. Αυτή η προσπάθεια επιχειρήθηκε στην υπόλοιπη Ευρώπη ήδη από τις δεκαετίες του 1980–1990. Για την Κύπρο, το διακύβευμα της ενσωμάτωσης των ορεινών κοινοτήτων αφορά τη σύνδεση του χωροταξικού και αναπτυξιακού σχεδιασμού μέσω μιας ενιαίας ορεινής πολιτικής, πιο αποτελεσματικής δημόσιας διοίκησης και προσαρμοσμένης μορφής διακυβέρνησης στο πλαίσιο των εθνικών και ευρωπαϊκών στρατηγικών, υπό τον συντονισμό της Κυπριακής Κυβέρνησης.